

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган

2001 йил 12 сентябрь, чоршанба

№72 (11.357)

Эркин нархда сотилади

ВИЛОЯТ КЕНГАШИ СЕССИЯСИ

11 сентябрь куни халқ депутатлари Самарқанд вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлди. Унда вазирлик ва идоралар раҳбарлари, шаҳар ва туманлар ҳокимлари, Самарқанд вилоятдан Олий Мажлисга сайланган депутатлар иштирок этди.

Сессияда Президент Ислам Каримов нутқ сўзлади. Давлатимиз раҳбари ўз сўзида Самарқанд вилоятининг мамлакатимиз иқтисодиётида тугган ўрни ва салоҳиятига юксак баҳо берди. Ўтган ўн йил мобайнида бутун мамлакатимизда бўлгани каби, Самарқанд вилоятида ҳам катта бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Вилоятдаги шаҳар ва қишлоқлар қиёфаси ўзгариб, одамларга муносиб турмуш шароити яратиб бериш борасида талай ишлар қилинди.

Лекин сўнгги пайтларда вилоятда мавжуд резерв ва имкониятлардан оқилона фойдаланиш, кенг омма, шаҳар ва туманлар фаолларининг бошини қовуштириб, барчани умумий мақсад сари сафарбар этиш борасида талай камчиликлар борлиги яққол кўзга ташлана бошлади. Хусусан, халқ ҳўжалигининг етакчи тармоғи бўлган саноатни ривожлантириш борасидаги ишларни қоникарли, деб бўлмайди. Буни шу йилнинг ўзида мавжуд 112та саноат корхонасидан 28та-сида ишлаб чиқариш суръатлари пасайиб кетганида ҳам кўриш мумкин.

Вилоятда пахта топириш бўйича давлат буюртмаси уч йилдан, галлачилик соҳасида эса икки йилдан буён бажарилмапти. Кичик ва ўрта бизнесга эътибор замон талаблари даражасида эмас.

Сессияда ташкилий масала кўрилди. Э. Рўзиев бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан вилоят ҳокими вазифасидан озод этилди.

Президент Ислам Каримовнинг тавсиясига биноан депутатлар Жиззах вилояти ҳокими лавозимида ишлаб келаётган Ш. Мирзиёевни Самарқанд вилояти ҳокими этиб тасдиқлади.

Сессияда сўзга чиққан Ўзбекистон Қаҳрамони Д. Абдуллаев, «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят бўлими раҳбари Б. Шаропов, Нарпай ва Каттақўрғон туманлари ҳокимлари А. Жамиллов ва М. Худоберган, Самарқанд шаҳар хотин-қизлар кўмитаси раиси Ф. Шокирова ва бошқалар давлатимиз раҳбарининг нутқида кўрсатиб ўтилган муаммоларни ҳал этиш барча даражадаги раҳбарларнинг бурчи эканлигини таъкидлади.

Анвар БОБОЕВ, Уйғун РЎЗИЕВ, ЎЗА мухбирлари.

«ФАРЗАНДАРИНГ СЕНГА СОДИҚДИР, ВАТАН!»

Тошкент туманидаги жазони ўтаб қайтган ҳамда вояга етмаган ёшлар ўртасида жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш мақсадида «Фарзандларинг сенга содиқдир, Ватан!» мавзусида тадбир ўтказилди.

Ушбу тадбир «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Тошкент тумани

кенгаши томонидан Қизил Ярим Ой жамияти, туман ижтимоий мослашув маркази ҳамда туман ички ишлар бошқармаси билан ҳамкорликда ташкил этилди. Ишчан руҳда ўтган мулоқотдан сўнг тадбир иштирокчиларига ош тортлиб, концерт берилди.

Раъно РАҲМЕДОВА.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ

Кичик корхоналар, деҳқон ва фермер ҳўжаликлари билан таъминлаш, моддий-техник таъминлаш, уларга божхона имтиёзлари бериш, банк хизматлари ва бошқа хизматлар кўрсатиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Кичик ва ўрта бизнес, деҳқон ва фермер ҳўжаликлари таъминлаш, моддий-техник таъминлаш, уларга божхона имтиёзлари бериш, банк хизматлари ва бошқа хизматлар кўрсатиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки кўмитаси, Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси, Деҳқон ва фермер ҳўжаликлари уюшмаси, Хусусий тадбиркорлик ва кичик бизнесни қўллаб-қувватлаш жамғармаси, тижорат банклари янгидан ташкил этилаётган кичик бизнес

корхоналари, фермер ва деҳқон ҳўжаликлари уларнинг дастлабки (бошланғич) сармоясини шакллантиришда ҳар томонлама қўллаб-қувватлашсинлар.

Белгилансинки:

«Бизнес-фонд»нинг давлат мулкни хусусийлаштиришдан тушган маблағлар ҳисобига шакллантириладиган

кредит ресурсларининг камида 50 фоизи, шунингдек Деҳқон ва фермер ҳўжаликлари қўллаб-қувватлаш жамғармаси кредит ресурсларининг камида 50 фоизи ҳар йили микрофирмалар ва кичик корхоналар, деҳқон (юридик шахс мақомига эга бўлган) ва фермер ҳўжаликлари қўллаб-қувватлаш жамғармаси сармоясини шакллантириш учун тижорат банкларидан мақсадли кредит линиялари очишга йўналтирилади; микрофирмалар, кичик корхоналар, деҳқон (юридик

шахс мақомига эга бўлган) ва фермер ҳўжаликлари дастлабки (бошланғич) сармоясини шакллантириш учун кредитлар улар давлат рўйхатидан ўтказилгандан кейин 6 ойдан кўп бўлмаган даврда кредит олиш учун тегишли буюртмаомалар берган фақат янгидан очилган корхоналарга берилади;

кўрсатиб ўтилган мақсадли кредит линиялари ҳисобига олинган дастлабки

(Давоми 2-бетда).

ҲАР БИР КУН — ҒАНИМАТ

Бекобод туманидаги «Ўзбекистон» ширкат ҳўжалиги пахтакорлари терими биринчилар қатори бошлаган эдилар. Бугунги кунда ҳам машина, ҳам кўл терими авж олиб кетди. Мустақилликнинг ўн йиллиги байрами арафасида «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган киши» лок ҳўжалиги ҳодими» шарафли унвонига сазовор бўлган Мамажон Ғафуров бошлиқ бригада пудратчилари йигим-теримда пешқадамлик қилмоқдалар.

Бу йил жамоанинг ўн нафар оилавий пудратчилари 104 гектар майдонда мўл ҳосил еттиришди. Режага мувофиқ гектаридан 26 центнердан хирмон кўтарилиб, давлатга 275 тонна пахта сотилиши лозим. Аммо бош пудратчи М.Ғафуровнинг таъкидлашича бу йил камида 35 центнердан юқори сифатли хом ашё йиғиштириб олиш имконияти бор.

Ҳозир бригада даласида 50 нафардан зиёд теримчи юксак суръат билан ишламоқда. Кунига 12 тоннадан ошириб пахта топиришга эришяптир. Кўл терими иштирокчиларини рағбатлантириш мақсадида уларга ҳар беш кунлик якунида қанда қилмай ҳақ тўлаб берилмоқда.

Йангийўл туманидаги Мирзо Улуғбек номи ширкат ҳўжалигида ҳам йигим-терим намунали ташкил этилган. Суръатни кун сайин ошириш мақсадида терим иштирокчиларини моддий рағбатлантириш тадбирлари ишлаб чиқилган.

Айни кунларда кўл теримида 510 нафардан зиёд киши қатнашиб, 60-70 тоннадан ортиқ пахта топирилмоқда. Уларнинг вақтдан самарали фойдаланишлари учун бевосита дала шийпонларида икки маҳал иссиқ овқат тайёрланмоқда.

Пахта — 2001

ПАХТА — 2001

СУРАТЛАРДА: Бекобод туманидаги «Ўзбекистон» ширкат ҳўжалиги бош пудратчиси, «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган киши» лок ҳўжалиги ҳодими» Мамажон Ғафуров даласидаги ҳосил қўйдан манжун; Янгийўл туманидаги Мирзо Улуғбек номи ширкат ҳўжалиги чевар теримчилари Фароғат Мирзабоева билан Зулфия Эргашева кунга ҳўжалик хирмонига 150 килограммга етказиб «оқ олтин» тўймоқдалар.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

Тошкент — Харьков: ҳамкорлик робиталари

АМАЛИЙ ИШЛАР ДАВРИ

Илгари хабар қилганимиздек, август ойининг охирида Тошкент вилоятининг ишбилармон даяралари Украинанинг Харьков областига ташриф буюрди. Ушбу ташрифнинг тафсилоти, эришилган натижаларини қайд этишдан олдин минтақаларо бу ҳамкорликнинг асоси ва бера бошлаган самараларига тўхталаск.

Маълумки, Украина Ўзбекистоннинг асосий иқтисодий ҳамкор давлатларидан бирига айланиб бормоқда. Икки томонлама амалий ҳамкорлик алоқалари тобора чуқуллашиб, ривожланаётди. Бугунги кунда икки давлат ўртасида бу алоқаларни кенгайтиришга доир юзга яқин шартнома ва келишувларнинг имзоланганлиги ўзаро манфаатли алоқалар қанчалик кенг доирада эканлигини яққол кўрсатиб турибди. Ана шу икки томонлама ҳамкорликда бевосита ҳудудлар ва минтақалар ўртасидаги алоқаларни йўлга қўйиш ва кенгайтириш алоҳида ўрин тутади. Бугун шуни дадил

айтиш мумкинки, 2001 йилнинг март ойида бошланган Тошкент вилояти ва Украинанинг Харьков области ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари бевосита минтақаларо ҳамкорликнинг истиқболли эканлигини кўрсатмоқда.

Тошкент вилояти ишбилармон даяраларининг Харьков областига ташрифоти мобайнида бу ҳақда бот-бот гапирилди. Дарҳақиқат, Харьков области ишбилармон доира-

ларининг Тошкент вилоятига ташрифоти чоғида икки томонлама ҳамкорликни йўлга қўйиш ва ривожлантириш тўғрисидаги шартноманинг имзоланганига опти ой бўлди. Ана шу қисқа вақт мобайнида республикамиз, хусусан, Тошкент вилояти корхоналари билан Харьков области ўртасида 3 миллион 870 минг АҚШ доллари миқдорига 5та шартнома имзоланди ва амалий ишларга киришилди.

Вилоятимиз вакилларининг Харьков областига ташрифоти мобайнида бўлиб ўтган бизнес-форумда ана шулар ҳақида сўз борди, икки томонлама алоқаларни янада кенгайтириш юзасидан қатор тақдирлар қиритилди, имкониятлар ўртага ташланди. Хусусан, Харьков области давлат маъмуриятининг раҳбари Евгений Кушнарёв юздан ортиқ давлатлар билан алоқаларни йўлга қўйиб бораётган

Харьков области учун Тошкент вилояти билан ҳамкорлик қилиш гоятада истиқболли ва самарали бўлиб бораётганлигини алоҳида таъкидлади. Жумладан, у «Биз 2001 йилнинг март ойида икки томонлама келишувни имзоландан кейин имкониятлар доирасининг жуда катта эканлигини кўраётимиз, деди. Бизнес алоқаларимиз турли томонларда, дейлик, ҳамкорликда корхоналар ташкил

этишдан бошлаб, ишлаб чиқаришни қайта таъминлаш, янги технологияларни олиб туриш, фан, мутахассислар ва талабалар малакаларини ошириш соҳаларида ҳам катта самара бериши мумкин. Икки минтақанинг жуда бой миллий-маданий мероси ва кадриятлари ҳам кўпчиликнинг эътиборини тортмиши табиий».

Бизнес-форум иштирокчилари Тошкент вилояти делегациясининг раҳбари, вилоят ҳокими Умнат Мирзакуловнинг сўзларини ҳам эър қизиқиш билан тингладилар. Бу бежиз эмас. Республика саноат маҳсулотларининг 20 фоизини; кўмирнинг 98 фоизини; металлнинг 100 фоизини ишлаб чиқараётган, қишлоқ ҳўжалиги жадал ривожланиб бораётган, энг муҳими, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг мақсад ва тамойиллари кўпчиликнинг эътиборини тортмиши табиий эди, албатта. Айни вақтда вилоят ҳокими икки томонлама ҳамкорликни янада кенгайтириш юзасидан ўзининг

Давоми 2-бетда).

ШУ СОНГА ҚИБРАЙЛИК САБЗАВОТКОРЛАР ҒАЛАБАСИ

Қибрай тумани деҳқонлари сабзавот тайёрлаш режасини вилоятда биринчилар қатори, ортиги билан бажардилар.

Шу кунгача туман меҳнаткашлари режадаги 35 минг ўрнига 35,3 минг тонна сабзавот маҳсулотлари топиришди. Бу ютукка «Бураота» ширкат ҳўжалиги 3 минг, Туроб Нормухамедов номи ҳўжалиги 2,9 минг, «Маданият» ҳўжалиги деҳқонлари эса 2 минг тоннадан зиёд маҳсулотлари билан салмоқли ҳисса қўшдилар. Шунингдек, туман фермер ҳўжаликлари ҳам шу кунгача 6000 тоннадан ошириб, сара сабзавот топириб, юқори натижага

эришдилар. Довондан ошилган бўлсада, далаларда ҳали ҳосил мўл. Туман меҳнаткашлари яна камида 6 минг тонна маҳсулот топиришни режалаштиришди. Бунинг учун барча имкониятлар бор. Айни кунларда помидор, бодиринг, бўлғор қалам-пири, бақлажон ва бошқа резаворлар ҳосили йиғиштирилмоқда. Бундан ташқари 496 гектар ерда кечки картошка, 87 гектар ерда қарам, 152 гектар майдонда сабзи, бодиринг, ош лавлаги пишиб етилмоқда.

Ўз мухбиримиз.

РЕКЛАМАНИ БИЛИБ БЕРАЙЛИК

Мустақил мамлакатимизда ҳуқуқий давлатни барпо этиш давом этмоқда. Шу мақсадда 350дан ортиқ турли қонунлар қабул қилинди. Ўзбекистон Республикасининг «Реклама тўғрисидаги қонуни ҳам шулар жумласидандир.

Унда рекламалар бериш ва уларни ёритишнинг қоида-тартиблари, талаблари ва тавсиялари батафсил баён қилиб берилган. Бозор иқтисодиёти шароитида рекламаларнинг аҳамияти беқийсдир. Ҳар бир корхона жамоаси, ҳар бир тадбиркор ўзи ишлаб чиқараётган маҳсулотни ва қўллаётган хизматни шу йўл билан кенг истеъмолчилар эътиборига етказиши мумкин.

Реклама тўғрисидаги қонун бундан уч йил илгари қабул қилинган эди. Уни рўйбга чиқаришда қандай ютуқларга эришилди, йўл қўйилган камчиликлар нимага олиб борилаётганлиги ҳақида маъруза қилди. Шунингдек, анжуман қатнашчилари Соғлиқни сақлаш вазирлиги маҳкамасининг бошлиғи Н. Отабековнинг «Алкоголли ичимликлар ва тамаки маҳсулотлари, дори воситалари, тиббий буюмлар, косметика ва маиший кимё воситалари рекламасига қўйилмайдиган асосий талаблар» Давлат матбуот кўмитаси раисининг ўринбосари Ш. Аҳмедовнинг «Ом-мавий ахборот воситаларида реклама янада ривожлантириш ва мавжуд муаммолар», «Маккэн Эриксон» реклама агентлигининг бош директори Муфит Мешжининг «Ўзбекистон Республикаси реклама бозорини ривожлантиришда хорижий давлатлар тажрибасидан фойдаланиш» каби қатор маърузаларини ҳам тингладилар.

Кенгаш қатнашчилари ўзларини қизиқтирган барча саволларга жавоблар олдилар.

Мирсобир МИРҲАМИДОВ, «Тошкент ҳақиқати» мухбири.

БУНЁДКОРЛИК СОЛНОМАСИ

Бекобод тумани «Бекобод овози» газетасининг дастлабки сони чиққан кунни туман газетхоналари ва ижодкорлари кенг нишонлашмоқда.

— Газетамизнинг санифаларини арақлаб, Сирдарё бўйидаги йирик саноат шаҳри ва туманимиз тарихини яратганимиз мумкин, — дейди газета муҳаррири Файзулла Зиёдуллаев. — Мамлакатимиз улкан ишхотлари — металлургия комбинати, йирик нурхона, цемент корхонасининг барпо этилиш солномаси газетамиз қатларида муҳрланган.

Мустақиллик йилларида газета ижтимоий-иқтисодий ислохотларнинг тарғиботчиси, истиқлол мафқурасининг ташвиқотчисига айланди. Турли мулкчилик шароитида иқтисодиётни ривожлантириш, барка-

мол авлодни вояга етказиш, маънавий ва маърифат масалалари — унинг етакчи мавзуларидир.

Биз газета жамоасининг аъзолари, кўпсонли ижодкорлар ва туман меҳнаткашларини бу сана билан чин қалбдан қутлаймиз. Уйлаймизки, «Бекобод овози» бундан буён ҳам туман ҳаёти, мустақиллик йилларида амалга оширилаётган катта яратувчилик жараёнини изчил ва ўқилиш ёри-тиб бораверди, истиқлол ғояларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшаверади.

«Тошкент ҳақиқати» газетаси таҳририяти.

ҚОМУСИМИЗ — БАХТИМИЗ

31-модда. «Ҳамма учун виждон эркинлиги кафолатланади. Ҳар бир инсон хоҳлаган динга эътиқод қилиш ёки ҳеч қайси динга эътиқод қилмаслик ҳуқуқига эга. Диний қарашларни мажбуран сингдиришга йўл қўйилмайди».

Мустақил давлатимиз ҳудудига юздан ортиқ миллат ва элатлар истикомат қилади. Шу боисдан ҳам республикамиз нафақат кўп миллатли давлат бўлиб қолмай, балки унда ўн бешдан ортиқ диний конфессиялар вакиллари ҳам яшайдилар. Мустақил давлатимизнинг Конституциясига ҳамда «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар ҳақида»ги қонунга асосан, улар эътиқод масалаларида қонуний жиҳатдан тенг ва бир хил ҳуқуқ ҳамда мажбуриятларга эгадирлар.

Фуқароларнинг динга ёки шунга мос эътиқодга ўз муносабатини белгилаш, ифодалаш ҳамда ҳеч қандай қаршиликсиз динга эътиқод қилиш ва диний расм-русумларни бажариш ҳуқуқларини таъминлаш, ижтимоий адолат ва тенгликни, фуқароларнинг динга бўлган муносабатидан қатъий назар, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларининг ҳимоя қилишни кафолатлаш, шунингдек, диний ташкилотларнинг фаолияти билан боғлиқ бўлган масалалар Ўзбекистон Республикасининг «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонун билан тартибга солинади. Давлатимизнинг пухта йўлб, оқилона равишда олиб бораётган сиёсати жамиятнинг динга нисбатан бўлган муносабатини ўзгариштириб юборди. Диндорларнинг қонуний ҳуқуқларининг тикланиши ва қонунларга қатъий равишда риоя этилиши, шунингдек, диний ташкилотлар билан ҳамкорлик қилиш халқнинг барча табақаларини ялпилаштиришга ёрдам берди. Дин арбоблари ва диндорларнинг республикамизнинг ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва маданий ҳаётида, тинчликни сақлаш ва хайрия фаолиятида, умумбашарий қадриятларни қарор топтиришда иштирок этишлари учун зарур шарт-шароитлар ва имкониятлар яратиб берилди.

Ҳозирги кунда Ўзбекистонда тўртта диний марказ — Ўзбекистон мусулмонлари идораси, Ўрта Осиё Рус Православ церкви бошқармаси, Ўрта Осиё Инжил Насроний-Баптистлари маркази ва Ўрта Осиё Еттинчи кун Адвентистлари церкви конфессиялари ягона ҳуқуқий мақом асосида иш олиб бормоқда.

Республикада ижтимоий-адолат таъминлашнинг қарор топиши, жамиятнинг ва ундаги барча ижтимоий жараёнларнинг демократик тарзда тус олиши диндорларга инқилобга қадар уларга қарашли бўлган масжидлар, черковлар, монастырлар, синagogалар, ибодатхоналар ва бошқа муқаддас жойларнинг қайтариб берилишига кўмаклашди. Шу тўғрисида республикада масжидлар қисқа муддат ичида қўйилди. Шу муносабат билан республикада малакали ходимларни тайёрлашга, Тошкентдаги Олий Ислом илмгоҳида ва Бухородаги Мир Араб мадрасасида талабаларни қўйатиришга алоҳида аҳамият берилмоқда.

Маълумки, ҳар қандай диний эътиқод соф диний ақидалардан ташқари эзгулик, ишонч, ҳалоллик, меҳр-шафқат, олижаноблик, меҳнатсеварлик, халқлар ўртасидаги дўстлик, Ватанга муҳаббат каби маънавий ва ахлоқий тушунчаларни ўзига сингдириб, асрлар оша бизгача сақланиб келган. Бу маънавий бойликни биз умумбашарий қадриятлар деб ҳам биламиз.

Фуқароларнинг динга бўлган муносабатига қараб уларнинг ҳуқуқларини бевосита ёки билвосита чеклаш, уларга ҳудди шундай тарзда бирон-бир имтиёзлар белгилаш, хусусан, душманлик ва адоват уйғотиш, ёхуд уларнинг диний ёки дахрийлик эътиқоди муносабати билан боғлиқ ҳис-туйғуларини ҳақорат қилиш, шунингдек, диний иш-шоотларга нисбатан ҳурматсизлик қилиш қонун билан жазоланади.

Динлар ва диний ташкилотлар давлатдан ажратилгандир. Бир дин ёки диний эътиқод учун иккинчи бир дин ёки эътиқодга нисбатан бирон-бир даражада имтиёз ёки чеклаш белгилашга йўл қўйилмайди. Давлат диний ташкилотлар зиммасига давлатнинг қандайдир вазифаларини бажаришни юкламайди. Диний ташкилотлар сиёсий партиялар фаолиятида қатнашмайди, лар ва сиёсий партияларга моддий-молиявий жиҳатдан ёрдам бермайди.

Президентимиз Ўзбекистонни демократик ва ижтимоий-адолатли жамиятга айлантиришнинг ижтимоий ва маънавий соҳадаги вазифаларига тўхталиб, шундай деган эди: «Хурфурлик, виждон ва дин эркинлиги қондиларини қарор топтириш бир дунёқарашнинг яққақимлиги янгилаган жамиятга ётди. Ҳар бир инсон ўз эътиқоди ва динига амал қилиш, ўзининг диний маросимларини бажо келтириш ҳуқуқига эга. Бугунги кунда дин барча иллатлардан, ёлғон риёкорликдан поклаштирилган, юксак ахлоқий негизлар ва маънавий фазилатларни қайта тиклашга кўмаклашмоқда. Ислон — ота-боболаримизнинг дини, онги, турмушнинг моҳияти, ҳаётнинг ўзи-дир».

Ҳақиқатан ҳам, тарих шунини тақозо этадики, дин ҳар доим одамларни ўзини-ўзи идора қилишга, яхши хислатларни қўйатириб, ёмонларидан халос бўлишга қўллаган, халққа раҳнамо бўлган, у одамларни энг улғу мақсадлар йўлида бирлаштиришга, ҳамжихат бўлишга ундаган. Демак, дин халқ маънавиятининг, маърифатининг юксалишига қатта ҳисса қўшиб келган. Шунинг учун ҳам динга, ҳам миллий, ҳам умуминсоний қадрият сифатида эътибор берилиши лозим.

Эргаш САЙИТОВ, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги бошқарма бошлигининг ўринбосари, 3-даражали адлия маслаҳатчиси.

СИНОВДАН ЯХШИ ЎТДИЛАР

Пойтахтнинг Мирзо Улугбек номидаги истироҳат боғида дастлабки тиббий ёрдам кўрсатиш Халқаро куни доирасида Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти ташаббуси билан хайрия тадбири ўтказилди. Унда кўма фотокурғазма, болалар учун бепул томоша уйинлар ташкил қилиниб, бир гуруҳ кўнгилчилар дастлабки тез ёрдам кўрсатиш бўйича малакаларини намойиш этишди.

— Ҳар йили кўпгина хориж мамлакатларида сентябрь ойининг иккинчи шан-

баси дастлабки тиббий ёрдам кўрсатиш Халқаро куни сифатида кенг нишонланади, — деди Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамиятининг ижтимоий-тиббий бўлими бошлиғи Озода Муҳитдинова. — Маълумотларга кўра оғир тан жароҳати олган одамларга беш дақиқа ичида дастлабки ёрдам кўрсатилмаса, 75 фоиз ҳолларда уларнинг ҳаёти фожиали яқунлар экан.

О.Муҳитдинованинг маъ-

лум қилишича, республика Қизил Ярим Ой жамияти охириги уч йил мобайнида Испания Қизил Хоч жамияти билан ҳамкорликда аҳолини дастлабки тиббий ёрдам кўрсатишга ўргатиш дастурини амалга ошираётди. Унга кўра ҳар бир вилоятда барча зарур ускуналар билан жиҳозланган дастлабки ёрдам кўрсатишга ўргатиш марказлари фаолият кўрсатмоқда. Марказ битирувчиларига махсус сертификатлар берилади.

Шунингдек, марказлар барча манфаатдор ташкилотлар, жумладан, халқ таълими тизимидаги муассасалар, ички ишлар вазирлиги, мамлакатдаги йирик тоғ-металлургия саноати тизими, кимё корхоналари билан иш олиб боради. Бундан ташқари, жамият Қизил Ярим Ой ва Қизил Хоч жамиятлари Халқаро Федерацияси билан ҳамкорликда ўзбек ва рус тилларидаги дарсликлари нашрдан чиқармоқда.

— Ўтган давр ичида Қизил Ярим Ой жамиятининг ўқув-услубий марказларида қарийб 12 минг киши дастлабки ёрдам кўрсатиш малакасини олди, — дея таъкидлади О.Муҳитдинова. — Факултетада визияларга тайёрларли қўриш бўйича ўтказилган машғулотларда Тошкент вилотидаги саноат корхоналари ходимлари ҳам амалий синовлардан яхши ўтишди.

«Туркистон-пресс».

Маҳалла

ЯХЛИТ БИР МАКОН

Ижтимоий ҳаётимизда «Маҳалла» хайрия жамғармасининг нуфузи тобора кўтарилиб борапти. Бугун унинг вилоятимиздаги бўлимлари фаолиятида намоён бўлаётган жиҳатлар умуман жамиятимизда кечётган янгиликларни жараёнларига ўз ижобий таъсирини кўрсатишмоқда. Бу ташкилотлар давлатимизнинг кучли ижтимоий сиёсатини амалга оширишнинг тобора самарали механизмига айланиб бораётди. «Тошкент ҳақиқати» мухбири «Маҳалла» жамғармасининг бир қатор туманлари етакчилари билан шу хусусда суҳбатлашди. Қуйида шу жамоат ташкилотлари раҳбарларининг фикрларини ўқийсиз.

«Маҳалла» жамғармаси Тошкент туман бўлими раиси Зухра Исмоилова: — Маҳаллаларни тарбиявий ишларнинг чинакам марказига айлантириш фаолиятимизнинг асосий йўналиши бўлиб қолмоқда. Бу жиҳатдан Алишер Навоий номида маҳалламизни намуна қилиб кўрсатиш мумкин. Бу ерда асосий эътибор ўқувчи ёшлар тарбиясига қаратилади. Маҳалла фуқаролар йиғинининг раиси Эркин Ғуломов мактабларда бўлиб, бот-бот ўқувчилар билан учрашиб, суҳбатлашиб боришдан ташқари маҳалланинг ўзида уларни йиғиб, фикрлашиб боради, ўз иш жараёнида уларнинг қизиқишлари, ҳоҳиш-истакларини алоҳида ҳисобга олади. Бундай учрашув ва суҳбатлар ўғил-қизларнинг маънавиятига йўналтиришда ҳал қилувчи аҳамият касб этаётди. Қизгалдоқ қишлоғида Ғуломов тарбияси қийин болаларни тўғри йўлга солишчи, кам таъминланган оилаларнинг тўғри-маъракаларида камарбаста бир инсон сифатида ҳам таниб, ҳурмат қилишди.

Шамсидин маҳалласида эса фаоллар, хусусан Миришлом хожи раҳбарлигида «Болалар майдончаси» барпо этилди. Ишловчи ва ўқувчи ёшларнинг бўш вақтларини кўнгилли ва фойдали ташкил этиш учун алоҳида хоналар жиҳозланяпти. Камбағал хонадонлар фарзандларининг суннат тўйларини жамоат ҳам бўлиб ўтказиш яхши анъанага айланди.

Маҳалла, айниқса, у кўпмиллатли бўлса, миллатлараро дўстлик ва байналмилал тарбиянинг ўчоғи бўлиши керак. Бу жиҳатдан Сарке маҳалласининг тажрибаси ибратли. Бу ерда ўтадиган дўстлик кечаларида шоирлар ва оқинларнинг айтишувлари кишиларда ҳаммаша катта таассурот қолдиради.

Шамсидин маҳалласида эса фаоллар, хусусан Миришлом хожи раҳбарлигида «Болалар майдончаси» барпо этилди. Ишловчи ва ўқувчи ёшларнинг бўш вақтларини кўнгилли ва фойдали ташкил этиш учун алоҳида хоналар жиҳозланяпти. Камбағал хонадонлар фарзандларининг суннат тўйларини жамоат ҳам бўлиб ўтказиш яхши анъанага айланди.

Маҳалла, айниқса, у кўпмиллатли бўлса, миллатлараро дўстлик ва байналмилал тарбиянинг ўчоғи бўлиши керак. Бу жиҳатдан Сарке маҳалласининг тажрибаси ибратли. Бу ерда ўтадиган дўстлик кечаларида шоирлар ва оқинларнинг айтишувлари кишиларда ҳаммаша катта таассурот қолдиради.

«УМИД» МАРКАЗИ ИШ БОШЛАДИ

Чирчиқда аёллар учун қўшимча иш жойлари яратиш ҳамда уларнинг тикувчилик соҳасида янги кўникмалар орттиришлари учун «Умид» ўқув-ишлаб чиқариш маркази иш бошлади.

Шу йил февраль ойида Япониянинг Ўзбекистон Республикасидаги элчихонаси ва Чирчиқ шаҳрининг 18-маҳалласи ўртасида имзоланган грант шартномасига мувофиқ ташкил этилган ушбу марказ биносини таъмирлаш, тикув машиналари ва бошқа техник ускуналар ҳамда жиҳозлар

харид қилиш учун Япония ҳукумати 18467 АҚШ доллари миқдорига сармоя ажратган.

Кеча янги марказнинг расмий очилиш маросими бўлиб ўтди. Унда Япониянинг Ўзбекистон Республикасидаги элчиси Кёко Накаяма иштирок этди.

Ўз мухбиримиз.

Тошкент вилоятининг ички ишлар бошқармасида оқсоқоллар кенгаши иш бошлаганига унчалик кўп бўлгани йўқ. Лекин бўлиналарда хизмат интизомини ва қонунчиликни мустаҳкамлаш, ёш ходимларни бурча садқот руҳида тарбиялашда кенгаш аъзолари — фахрийларнинг ҳиссалари катта бўлаяпти. Бой ҳаётий тажрибага эга бўлган кекса аёллар вакиллари Ангрен ва Янгийўл шаҳарлари, «Юрчириччи», Паркент, Чиноз ва Янгийўл туманларининг ички ишлар

ҳодимлари билан учрашиб, Олий Мажлисининг сўнгги сессияси материаллари юзасидан суҳбатлар ўтказишди.

Кунини кеча Бекобод туман ички ишлар ҳодимлари билан оқсоқолларнинг навбатдаги учрашуви бўлиб ўтди. Истефодаги полковниклар Омонгелди Ўдстонов билан Азим Доминов ёш ҳодимлар билан дилдан суҳбатлашди.

СУРАТДА: учрашув пайтидан лавҳа.

Аида САИТОВА олган сурат.

«ФАРЗАНД — АЗИЗ, ОНА — МЎЪТАБАР»

Давлат матбуот кўмитасига қарашли «Ўзбекистон» нашриёти Мустақиллигимизнинг ўн йиллигига бағишлаб шу номдаги китобни босмадан чиқарди.

Китоб уч бўлимдан иборат бўлиб, у мамлакатимиз Президентини Ислон Каримов ташаббусига кўра янги аср илк йилининг «Оналар ва болалар йили» деб эълон қилиниши муносабати билан мазкур муҳим ҳамда моҳиятан чуқур маънога эга қонуннинг ҳаётга қандай таътиб этилаётганини ёритишга бағишланган.

«Оналар ва болалар йили»нинг асосий вазифалари ҳақида гапирганда, болани гўдақлигидан ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан тўғри тарбиялаш, бу даврда замонавий медицина, педагогика, психология фанлари тавсияларини ҳар қайси оилда жорий қилиш айниқса зарурлигини тушуниб олишимиз лозим», — деб таъкидлаган эди мамлакатимиз раҳбари.

Тўпламининг қимматли жиҳати шундаки, унда

(ЎЗА).

ҲАСАНБОЙДА ҚЎШАЛОҚ ТАНТАНА

Тошкент туманидаги Ҳасанбой қишлоғида янги қурилган ўйингоҳ фойдаланишга топширилди

Кейинги йилларда Тошкент туманида ободонлаштириш, элга маданий-маиший хизмат кўрсатишга мўлжалланган янги тормоқлар қурилишига алоҳида эътибор берилмоқда. Ҳасанбой ширкат ҳўжалигида ўтган душанба кунини фойдаланишга топширилган, спортнинг кўпгина турлари билан шуғулланиш учун барча қўлайлик, шарт-шароитлар яратилган ўйингоҳ мажмуи бунга ёрқин мисолдир.

Ҳасанбой қишлоғида янги қурилган ўйингоҳ фойдаланишга топширилди. Ҳасанбой ширкат ҳўжалигида ўтган душанба кунини фойдаланишга топширилган, спортнинг кўпгина турлари билан шуғулланиш учун барча қўлайлик, шарт-шароитлар яратилган ўйингоҳ мажмуи бунга ёрқин мисолдир.

мумкин. Ҳасанбойликлар бу кун яна бир саховатпешалик тантанасининг гувоҳи бўлдилар. Кечга томон ёқимли мусиқа садолари остида ўйингоҳга етти нафар енгил машина — етти нафар болакай ўз ота-оналари, яқин қариндошлари билан кириб келдилар. Ҳўжалик ўз ҳисобидан уларнинг хатна тўйини ўтказиб бераётган эди. Тўйболалар ўзларининг хешлари қушови ва эрқалашлари остида гиламларга номлари зикр этилган, турли хил ноз-неъматлар билан безатилган дастурхон атрофида жойлашадилар. Ўйингоҳдаги тантаналар янгича мазмун касб этади. Тўйга тўй уланади, энг яхши тилаклар, истаклар билан йўрилган дил сўзлари янграйди. Санаткор хаваскорларнинг чиқишлари, дорбозларнинг ўйинлари, мусиқа садоларига жўр бўлиб рақсга тушиши ҳамма-ҳаммани ҳаяжонга солар, шодлик ҳадя этарди.

Сўз туман ҳокими Бахтиёр Алимовга берилади. У янги ўйингоҳишга тўширилиши билан Ҳасанбой-

ликларни самимий кўтлади. Ўйингоҳи тез ва соз қуришда жонбозлик кўрсатган қурувчиларнинг номини алоҳида ҳурмат билан тилга олди. Уларга эсдалик совғалари топширди.

Ҳоким тўйболаларни ҳам алоҳида меҳр билан кўтлаб, узоқ умр, бахтли-саодатли бўлишларини тилади. Бу завқли воқеани кўзатар эканман мутахассисларнинг сайҳаракати билан ночор оилалардаги болакайларнинг хатна тўйини, келин-куёвларнинг тантаналарини ўтказиб бериш ташаббусини айнан шу туман бошлаб берганлигини ва тўй ўтмай бу хайри ташаббус бугун республикага ёйилганлигини эслайман. Тошкент тумани ўзининг хавас қилса арзийдиган анъаналарига содиқ қолмоқда. Бугунги ҳодисот шундан далолат!

Бу ҳамир учидан патир, бундай саховатпешалик йил сайин янги қирраларини кўз-кўз қилавереди, — деди ҳоким ва тўйболаларга турли-туман совғалар, ўн минг сўм пул қўйилган, номлари қайд этилган омонат дафтарчаларини ҳам топширди. Тантана ниҳоятда ош тортилди. Ота-оналарнинг кўрсатилган бу олижаноблик, меҳр-муруват, оқибат, саховат учун ҳукуматимизга, Ўртабосимизга, вилотга, туман ҳокимлигига, ҳўжалик мутасаддилари шаънига миннатдорлик сўзлари янгради.

Уйингоҳдаги тантаналар кеч оқшомгача давом этди, сўнг оилаларга, хонадонларга кўчди.

Носир РИХСИЕВ, «Тошкент ҳақиқати» махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: тантаналардан лавҳалар.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

ШҲРХОКНИНГ КУШАНДАСИ

Ўзбекистон Фанлар академияси Микро-биология институтидида экология муаммоларини ҳал этиш билан боғлиқ бир қатор биотехнологиялар яратилмоқда. Жумладан, нефть ва нефть маҳсулотлари билан ифлосланган тупроқни, оқава сувни тозалаш, гербицид, пестицид ва бошқа захарли кимёвий препаратлар қолдирини микробиологик усулда парчалаш бўйича самарали тадқиқотлар олиб борилаётди.

Институт олимларининг исроиллик ва испаниялик ҳамкасблари билан ҳамкорликда ер шўрланишининг олдини олишда микроорганизмлардан фойдаланиш, ўсимлик ўсишини бошқариш борасидаги изланишлари, айниқса, диққатга сазовордир. Улар юқори даражада шўрланган ерларда бемалол яшаб, қўпаядиган микроорганизмларни ажратиб олади. Айни пайтда бу микроорганизмлар ҳаводаги азотни ютиб, ўсимлик учун зарур физиологик фаол моддаларни синтез қилиш қобилиятига эгадир. Эндиликда улардан ер шўрланишига қарши ишлатиладиган биопрепаратлар тайёрлаш кўзда тутилмоқда.

ЎЗА.

ТОШКЕНТ ЯНА ДЎСТЛАРГА БАҒРИНИ ОЧДИ

Пойтахтдаги «Юнусов» спорт мажмуида теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентининг кубоги учун халқаро мусобақалар тантанали очилди.

Мамлакатимиз Президентининг Исроҳим Каримовнинг ушбу маросимда иштирок этиши анжуманга кўтаринки руҳ ва тантанаворлик бахш этди. Юртбошимиз ўз нутқида ушбу турнирнинг нуфузи тобора ошиб бораётганини, унинг Ўзбекистонда халқ севган бу спорт турининг тез омавийлашиб боришига хизмат қилаётганлигини мамнуният билан таъкидлади. Шу билан бирга яхши анъанага айланиб қолган ушбу Тошкент мусобақаларида завқ-шафқ билан иштирок этаётган жондорнинг кўлаб таниқли теннис усталари шайинига номинант миннатдорчилик изҳор этди. Айниқса, Тошкент турнирини томоша қилиш учун ташриф буюрган АТФ директорлар кенгаши аъзолари Грэм Прис ва Дэвид Фелгейтта самимий миннатдорчилик билдирди. Ушбу юқори мартабали мутахассисларнинг иштироки Тошкентдаги халқаро мусобақаларнинг «АТФ-Тур» сериясидаги рейтинг йил сайини ошириб бораётганидан далолатидир. Шунингдек, турнирнинг мукофотлар жамғармаси анча кўпайганлиги ва бу йил 550 минг долларга етганлиги ҳам шу фикрнинг исботидир.

Ўтган шанба кун «Интерконтинентал» меҳмонхонасида очик қуръа ташлаш маросими ўтказилди ва у кўп шов-шувларга сабаб бўлди. Албатта, журналистларни ҳам, меҳмонларни ҳам икки теннис юлдузи — Марат Сафин ва Евгений Кафельниковларнинг номи қизиқтирарди. Россиялик бу машҳур спортчилар теннис бўйича «VS-OPEN» — АҚШ очик чемпионатида ярим финалга чиқдилар. Биринчи марта шундай бўлиши. Аммо, журналистлар Америка учрашувлари якунидан беҳабар эдилар.

Тошкентдаги қуръа натижаларига кўра Марат Сафин квалификация раунд голиби билан, Евгений Кафельников эса Ларс Бурге-мюллер (Германия) билан учрашиши лозим.

Тантанали очилиш маросимидан сўнг икки учрашув ўтказилди ва улар

мутахассислар учун ҳам қўйилмаган натижалар келтирди. Турнир пешқадамларидан ҳисобланаётган Николай Кифер номи хали таниқ бўлмаган чех теннисчиси Даниэль Вацекка ютказиб қўйди.

Афсуски, ҳамюртимиз Дмитрий Томашевнинг словениялик қўли теннисчи Доминик Хрбатыга ўйини бой берди. Афтидан, яна бир вакилимиз Олег Огородовга ҳам қўли бўладиган кўрнаним. У италиялик Давид Сангинеттига қарши қорға чиқди.

ЎЗ МУҲБИРИМИЗ.
СУРАТЛАРДА: турнир иштирокчилари Даниэль Вацек (юқорида) ва Николай Кифер.
Ольга ЛИСЕНКО олган суратлар.

Шеърлар

Эртак эрмак эмас кимки тушунса,
Жавоб бор замоннинг сўроқларига,
Бу кўнра дунёни чархлаган кунлар,
Сўяниб яшайди чироқларига.

Қай эртак ўқиманг, шонинг қизлари
Шартсиз теккан эмас кўёвларига.
Қанчаси чидамай осилиб қолган
Синонга боғланган аёвларига.

Сиз асли ўзбекнинг шох қизларисиз,
Қўл етмас юлдуздек нурланг, порланг.
Бу юртининг мард, жасур йиғитларини
Синонга чақиринг, майдонга чорланг.

Ким сизни деса гар, Ватан сўзидан
Оловдек чарсилар кўкарсин айтинг.

Элини таниса, кимлигин билса,
Кўзини кундан кўтарсин айтинг.

Юз қадам наридан нишонга ол, денг,
Кўзга кўринмаган юртфуруш кўзин.
Улуғ боболаринг руҳин кўрсатиб
Сўранг, танирмикин шундан сўнг ўзин.

Чиройи, касби-ю, молу-дунёси...
Ҳаммаси насибдур алқаса тақдир.
Белида белбоғи маҳкам йиғитга
Малика бўлмоққа арзийсиз, ахир.

Аволодлар келмоқда, ёшлар ўсмоқда,
Ёруғ кун йўлларга шўгла илади.
Мардларни ашдои оналар туғиб,
Сизлардек ашдо қизлар ботир қилади.

Ҳамид НОРКУЛ.

Тошлар тилга кирганда

Ўзининг юлдуз буржиги мос ҳисобланган жавоҳирга эга бўлиш одат тусига кирди. Ҳўш, аслида ҳам уларнинг шундай хосияти борми? Бундай жавоҳирларни қўлга киритиб, улар билан ажралмай, доимий алоқада бўлган инсонларнинг соғлиги қандай бўлгану, қисматлари қандай кечган? Мен қончилик соҳасига умрининг қирқ йилдан ортигини сарфлаб, Непалу Ҳиндистондаги дунёда энг чуқур (уч минг етти юз эллик метрли) конларда бўлиб, турли жавоҳирларнинг сирли қувватини ўз танимда сезганини туйғайли юқоридаги саволларга жавоб беришга ҳаракат қиламан. Жаҳондаги энг машҳур бўлган олмослару гавҳарлар, ёқуту лаллар, зумрада дурлар мисолидаги тарихий лавҳалар, бу борада ўқувчиларга ёрдам берар деб умид қиламан.

шошилиб шохнинг қўлини ўпиб, кўзига суртди.

— Бу сизнинг саройингиз эди. Оллоҳнинг марҳамати билан унинг хўжаси ўзгарди. Энди сиз меҳмонсиз, — деди Бобур маънос жимлайиб. — Сизга энди қандай муносабатда бўлсам экан, деб бошим қотур.

— Ўз қулларингизга бўлган муносабатда, шохим!! — деб жавоб қилди султон Иброҳим.

— Йўқ, — рад этди Бобур табассум билан. — Ичинга бўладиган муносабатда! — Шундай деб Бобур, султон Иброҳимга, ўзидан сал пастроқ ердан ҳў кўрсатди.

Гал Голконда султонлигининг элчисига келганда, султон Иброҳим Бобур шохга бурилиб, бу ўлканни Ҳиндистон жанубидаги жуда бой давлат деб, ахборот берди.

— Голконда ҳокими муҳтарам Бобур шохни мусулмонларнинг олам-панони ва ўзининг оғаси сифатида танигани ҳақида хат битиб, мен орқали юборди!! — деди ёши анча ўтиб қолган элчи икки букилиб номани узатар экан. Хизматкор ҳинд қоғоз бориб, номани олди. Номда қисқа қилиб юқоридаги сўзлар ёзилган бўлиб, яна қандайдир тортиқ ҳақида гап борар эди. Бобуршохга

маҳлиё бўлиб қолган Голконда вакили низоҳат ўзига келди, қўлидан бир тўрва чиқариб, унинг ичидан кичкина темир кутини олдида, шох томон узатар экан:

— Хожам айтган тортиқ! — деди.

Хизматчи йиғит югуриб бориб, кутинани олдида, одатдагича уни айвондаги бошқа ҳадялар қаторига қўйётганида, голкондалик элчи нозилик билдирди:

— Бу ҳадянинг асл ери фақат шох тоғидадир, — деди кекса элчи. — Бу жавоҳир азим фақат шаҳаншоҳ Бобур мирзога муносибдир. Уни шох қўлига беринглари!

Жавоҳирларга қизиқиши катта бўлган Бобуршох элчининг гапидан жонланиб кетди. Эркак муштанга каттароқ бўлган жавоҳирни кўтидан чиқарганида, унинг сеҳрли жиловидан ҳаммаёқ ёришиб, қўзлар қамашди. Бобур тошга маҳлиё бўлганча бироз муддат гап тополмай, жим қолди. Атрофдагилар ҳам, жавоҳирларнинг қўлини кўрган султон Иброҳим ҳам лол эди.

— Бу тош турк тилида олмос ата-лур, — деб жимликни бузди Голконда элчиси. — Олмос жавоҳирлар султонни саналур. Бундай тошни доимо ёнида сақлаган инсоннинг юрак ва мия аъзолари яхши ишлаб, ёша-

ришга юз тутур. Руҳан тушқунлик, сиқилиш, ваҳм каби дардлар бундай одамдан четланур.

Оғирлиги тўрт юз мисқолдан кўп (800 карат) бўлган оч сарғиш рангдаги бу олмос жаҳондаги энг катта ҳисобланиб, бундай жавоҳир бирорта инсон зотиға маълум бўлмаган. Бобуршох бу тошдан ўз тоғига «кўз» қилдириш ниятида Деҳлининг барча таниқли заргарларини ишга солди. Аммо, бирорта заргар ёки жавоҳирчининг асбоб-ускунаси бу олмосни тарахлашга ҳам, сайқаллашга ҳам ярамади. Бобурнинг бу тошга бўлган меҳри кун сайин ошиб, қайда бўлмасин, ўзи билан бирга олиб юрадиган бўлди. Тунда ётганда, олмос шундайгина унинг боши узра — ёстиқ устида турар, кўкдан тушган ой нурини кучайтириб хонага сеҳрли ёғду сочар эди. Жаҳонда «Улуғ Мўғул» олмоси деб ном олган жавоҳир 1530 йили, Бобур ўлган, унинг катта ўғли Ҳумоюнға, мамлакатнинг катта қисми билан мерос бўлиб ўтди.

Бобур алоқидан ўрта-сидаги олиб боришдан бетўхтов урушлар натижасида, бир вақтлар қудратли бўлган Буюк Империя парчаланиб кетди. Аммо «Улуғ Мўғул» олмоси парчаланмади, ахиллигича шох Бурхон Низом II қўлига тушди. Шунда у ҳам бу олмосга ишлов беришга уринди, аммо қўлидан келмади. Фақат олмос четига ўз номини ёздирар олди, холос. Кейинчалик, қудратли Акбаршох билан бўлган жангларда шохлик тахтидан ҳам, «Улуғ Мўғул» олмосидан ҳам ажралиб қолди.

Акбаршох, ундан кейин тахтга ўлтирган ўғли Жаҳонгир ҳам «Улуғ Мўғул» олмосига қўл тегизшига ботина олмадилар. Уни хазинада сақладилар. Уни илоҳий қўчга эга бўлган сирли тош деб билдилар. Вақтлар ўтиб, тахтга минган Бобурнинг на-вабдаги авлоди Шох Муборақ буйруғи билан «Улуғ Мўғул» олмосига ишлов берилаётганида, тош иккига бўлиниб кетди. Шунда уларнинг бири «Кўхи нур», иккинчиси эса «Дарёи нур» деб номланди. Уларга ҳинд услубида ишлов берилиб, шох Муборақ томонидан бунёд этилаётган Будданинг улкан ҳайкалига қўз қилиб ўрнатилди. Шундан бошлаб, то 1739 йили Ҳиндистон ерлари Эрон ҳукмдори Нодиршох томонидан поймол этилганига қадар олмос илоҳий йўлда хизмат қилди. Босқинчи Нодиршох қўлига тушган, «Кўхи нур» ва «Дарёи нур» номлари билан, жаҳон жавоҳирлари тарихидан ўзлари учун қизиқарли ва хатарли саҳифалар очдилар.

Аъзам АЗИМОВ,
техника фанлари доктори,
профессор.

(Давоми бор).

Қилмиш-қидирмиш

Ҳийла иш бермади

Тошкент вилояти божхона бошқармаси ходимлари ва Миллий хавфсизлик хизмати вакиллари Тожикистон Республикасиға олиб чиқиб кетилётган кўп миқдордаги бугдойни ушлаб қолди.

Тўриси қолиб, хуфиёна йўлдан келатган учта юк автомашинаси тўхтатилди. Суриштирув вақтида Бекобод шаҳрида яшовчи Йўлдош Омонов ўз машинасида цемент олиб кетаётганини айтди. Бироқ ёлгоннинг «миси» чиқди. Текширув чоғида икки ярим тонна цемент остида 10 тоннага яқин бугдой яшириб қўйилгани аниқланди. Унинг ортидан келатган Фуқат Эсонов бошқарувидаги автоуловда эса 13 ярим тонна бугдой ортилган экан. Тезкор суриштирувлар натижасида улар бугдойни Бекобод шаҳридаги деҳқон бозоридан сотиб олгани маълум бўлди. Учинчи машинага эса Тошкент шаҳридаги улгуржи бозорлардан харид қилинган 5 тонна шакар, бир тоннадан кўпроқ дон, пахта ёғи, чой, хуллас, нархи 5 миллион сўмликдан ортиқ турли хилдаги озиқ-овқат маҳсулотлари юкланган экан.

Ушбу маҳсулотларни божхона назорати ўрнатилмаган йўллар орқали қўшни давлатга олиб чиқиб сотиш ниятида бўлган «уч оға-ини ботирлар» устидан аниқ пайта жиноий иш кўзғатилиб, тергов бошланди.

Б.НОРБОВЕВ,
ЎЗА мухбири.

Об-ҳавони кузатиш бош бошқармасидан хабар қилишларича, 12-16 сентябрь кунлари пойтахтимиз ва Тошкент вилоятида ёғин-гарчилик қўтилмайди.

Харорат кечалари 5-10, кундуз кунлари 20-25 даража иссиқ бўлиши кўтилди. Шу даврнинг охирига бориб, кескин пасаяди.

«БИНОЙДЕК» ДЕГАНИ НИМА?

БЎЙИГА: 1. Қишлоқ хўжалиги тармоғи. 2. Жосус, айғоқчи. 3. Махфий топириқ билан четга юборилган киши. 4. Францияда департамент бошлиғи. 5. Табиати нозик. 6. Грузияда ишланган фильм. 9. Ўткир ҳидли, рангсиз кристалл модда. 13. Ўрта денгизнинг бир қисми. 14. Биноийдайд, ахшиғина. 17. Қалин дарахтзор. 18. Урал тоғларининг қадим номи. 21. Давлат раҳбари. 22. Жисмларнинг ерга тортилиш қонуни. 23. Самарқанд шахрининг юнонча номи. 26. Олабугасиёмонлар оиласига мансуб балик. 27. Ҳиндистондаги шаҳар. 28. Тахир, аччиқ. 30. Ўзи пишиқ, бурни қийшиқ (топишқоч).

ЭНИГА: 7. Қисқача ҳажвий

Газетамизнинг 29 август сонида босилган кроссвордининг **ЖАВОБЛАРИ**

БЎЙИГА: 1. Араго. 2. Падар. 3. Лопларлар. 4. Пишлоқ. 5. Сандон. 6. Гомгиллак. 12. Жала. 13. Евро. 14. Доро. 17. Силос. 18. Питон. 21. Цицламен. 22. Ўрда. 23. Бахр. 24. Эрот. 25. «Моймихон». 28. Блузка. 29. Рельеф. 32. Аталла. 34. Анион.

ЭНИГА: 7. Хонбалик. 8. Гардероб. 9. Оила. 10. Адир. 11. Хирож. 14. Доимо. 15. Ковун. 16. Барлос. 18. Паргар. 19. Ялдо. 20. Яхта. 26. Цитрус. 27. Нарвон. 28. Бахор. 30. Болта. 31. Майка. 32. Амур. 33. Ялта. 35. Берданка. 36. Редигот.

Тўзувчи Тожиали УМАРОВ.

МУҲИМ ҒАЛАБА

2002 йили Жанубий Корея ва Япония яшил майдонларида бўлиб ўтаётган жаҳон биринчилигида иштирок этган ўзбекистон мусобақалари давом этмоқда. Осиё китизасининг 10та кучли терма жамоаси икки гуруҳга бўлинган ҳолда саралаш турнирининг иккинчи босқич баҳсларини ўтказмоқдалар.

Тошкентдаги Марказий «Пахтакор» ўйингоҳида мамлакатимиз миллий терма жамоаси Уммон футболчиларини қабул қилди. Ўйин майдон эгаларининг устунлигида ўтди. Рақиб дарвозаси томон кетма-кет уюштирилган ҳужумлардан бири 17-дақиқада самарали якунланди. Ҳимоячиларнинг хатосидан фойдаланиб, Николай Ширинов тўпни жарима майдонига оширди, уни Жаффар Ирисметов рақиб дарвозасига киритиб, ҳисобни очди. Орадан 9 дақиқа ўтгандан сўнг меҳмонлар Ж. Ирисметовни қонидан бузган ҳолда тўхтади қолдилар. Эронлик

ҳакам ҳеч иккиланмай, уларни 11 метрлик жарима тўпи билан жазолади. Максим Шаққини уни дарвозага аниқ йўллаб, ҳисобни 2:0га етказди.

Танаффусдан сўнг меҳмонлар икки-уч бор қарши ҳужум уюштирдилар. Дарвозабон Алексей Поляков муҳлислар олқишига сазовор бўлди. Ўзбек футболчилари фаол ҳаракат қилиб, ташаббусни яна ўз қўлларига олдилар. Меҳмонлар дарвозасига Миржалол Қосимов жарима тўпини киритиб ҳисобни 3:0га етказди. Мамлакатимиз футболчилари ҳужумни бўшаштирмадилар. Натижада, 77-дақиқада Миржалол Қосимов рақиб

дарвозасига тўртинчи тўпни киритди. Меҳмонлар дарвозасига киритилган бешинчи тўп муаллифи ҳам Жаффар Ирисметов бўлди.

Терма жамоамиз муҳим 3 очкони қўлга киритиб, ўз ҳисобидagi очколар сонини блага етказиб олди ва жаҳвалда 2-ўринга қўтарилди. Гуруҳдаги иккинчи учрашувда пешқадам Хитой терма жамоаси аъзолари қўтилмаганда Қатар футболчиларига 1:0 ҳисобидан мағлуб бўлишган эди. Сўнгги дақиқалардагина уларга омад қилиб бокиб, жавоб тўпини киритишга ва мағлубиятдан қутулиб қолишга эришилди. Хитой терма жамоаси 3 учрашувда 7 очкони қўлга киритиб, жаҳвалда пешқадамлик қилмоқда. Қатар футболчиларига 5 очко билан учинчи ўринни банд этиб турибдилар.

15 сентябрь шанба кун Хитой ва Ўзбекистон терма жамоалари ўзаро баҳс юри-тадилар.

Талъат ЮСУПОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ
ТАШКЕНТДА ПРАВДА

Муассис:
ТОШКЕНТ
ВИЛОЯТИ
ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир
Фатҳиддин
МУҲИДДИНОВ

Телефонлар:
Хатлар ва оммавий ишлар
бўлими: 133-40-48
Эълонлар: 133-40-48,
136-56-29.

Матбуотчи:
700000, Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32.

Ўзбекистон Республикаси Давлат
матбуот қўмитасида 8 рақами
билан рўйхатда олинган.

Газета «Тошкент ҳақиқати»
тахририяти компьютер марказида
терилди ва саҳифаланди.

Эълон ва билдирув-
лардаги факт ҳамда да-
лилланинг тўғрилиги учун
реклама ва эълон берув-
чилар масъулдир.